

PREGLED EKONOMSKIH POSLEDICA PANDEMIJE COVID-19 I RUSKO-UKRAJINSKOG ORUŽANOG KONFLIKTA NA EKONOMIJU EVROPSKE UNIJE

Pavle Jeremić¹

Vuk Mirčetić²

Pavle Brzaković³

Ključne reči: krize, neizvesno ekonomsko okruženje, ekonomski parametri, privredni sektori, Evropa

Apstrakt: Često izbijanje ekonomsko-političkih kriza je jedna od glavnih karakteristika savremenog poslovnog okruženja. Krize, poput onih koje su nastale kao posledica pandemije COVID-19 virusa i rusko-ukrajinskog oružanog konflikta značajno su oblikovale privredne tokove globalno, uključujući i Evropsku uniju. Pored navedenih kriza, različiti elementi iz šireg makroekonomskog okruženja doprineli su povećanju opšte poslovne neizvesnosti u prethodnim godinama. Istraživačka literatura se značajno bavila analiziranjem uticaja COVID-19 krize i rusko-ukrajinskog sukoba na ekonomije zemalja Evropske unije, međutim još uvek postoji teorijski jaz u smislu sintetizovanja i upoređivanja dosadašnjih posledica ovih kriza. Upravo ta činjenica, pored ostalih, predstavlja motiv za dublje istraživanje i sprovođenje ove studije.

AN OVERVIEW OF THE ECONOMIC CONSEQUENCES OF THE COVID-19 PANDEMIC AND THE RUSSIA-UKRAINE ARMED CONFLICT FOR THE EUROPEAN UNION ECONOMY

Keywords: crises, uncertain economic environment, economic indicators, economic sectors, Europe

Abstract: The frequent occurrence of economic and political crises is one of the main characteristics of the contemporary business environment. Crises such as those resulting from the COVID-19 pandemic and the Russia-Ukraine armed conflict have significantly shaped economic trends globally, including within the European Union. In addition to these crises, various ele-

1 Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za primenjeni menadžment, ekonomiju i finansije, Srbija, pavle.jeremic@mef.edu.rs

2 Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za primenjeni menadžment, ekonomiju i finansije, Srbija, vuk.mircetic@mef.edu.rs

3 Univerzitet Privredna akademija, Fakultet za primenjeni menadžment, ekonomiju i finansije, Srbija, pavle.brzakovic@mef.edu.rs

ments of the broader macroeconomic environment have contributed to an increase in overall business uncertainty in recent years. The research literature has extensively examined the impact of the COVID-19 crisis and the Russia–Ukraine conflict on the economies of European Union member states. However, a theoretical gap still exists regarding the synthesis and comparison of the consequences of these crises observed to date. This fact, among others, provides the motivation for further research and for conducting the present study.

1. Uvod

Nestabilno makroekonomsko okruženje, koje je prisutno u Evropi od početka 21. veka, uticalo je na kretanje trendova ekonomskih parametara širom evropskih zemalja. Visok stepen neizvesnosti koji proizilazi iz takvih okolnosti dodatno otežava državama dugoročno sprovođenje ciljeva ekonomske politike. Mnogobrojni autori su se u prethodnom periodu bavili istraživanjem ekonomskih posledica izazvanih COVID-19 krizom (Privara, 2022; Pavolová et al., 2022; Halmai, 2021) i tekućeg rusko-ukrajinskog konflikta (Darmayadi & Megits, 2022; Chachanidze, 2023) sa različitih aspekata. Međutim, i pored toga postoji nepopunjen istraživački prostor koji se odnosi na objedinjavanje konsekvenci sukoba uz uporednu analizu i razmatranje potencijalnih budućih efekata koje bi aktuelni rusko-ukrajinski oružani konflikt mogao da proizvede po ekonomije EU.

Pojava pandemije COVID-19 virusa dovela je do poremećaja u tokovima kretanja trendova ekonomskih parametara globalno posmatrano. Restriktivne i predostrožne mere koje su imale za cilj sprečavanje širenja virusa, a kojima je bilo ograničeno kretanje ljudi su posledično dovele do smanjenja ekonomske aktivnosti (Deb et al., 2021). Tri godine nakon izbijanja COVID-19 krize, a u periodu u kom su zemlje širom sveta sprovodile programe post-kovid oporavka njihovih privreda, došlo je do eskalacije rusko-ukrajinskog sukoba koji se pretvorio u oružani konflikt. Ova kriza doprinela je povećanju makroekonomske nestabilnosti, a takođe je imala znatnog uticaja na globalnu ekonomiju u mnogim domenima (Auer et al., 2025).

Prilikom izrade ove studije konsultovan je značajan broj relevantnih istraživačkih sadržaja objavljenih u cenjenim internacionalnim časopisima i na naučno-stručnim konferencijama, a takođe je korišćena i građa iz baza podataka vodećih međunarodnih ekonomskih organizacija i statističkih institucija. Podaci su prikupljeni u cilju sprovođenja pregleda literature, ali i kreiranja grafičkih prikaza. Analiza i interpretacija grafičkih prikaza i predstavljenih parametara, uz teorijske implikacije koje proizilaze iz pregleda literature, neki su od centralnih naučnih doprinosa ovog rada.

Rad je, pored uvoda i zaključka, struktuiran tako da sadrži još tri konceptualne celine. U prvoj, izvršena je analiza ekonomskih efekata koje su nastali kao posledica COVID-19 krize u zemljama Evropske unije. Nakon toga, u drugom poglavlju je izvršen pregled dosadašnjih ekonomskih konsekvenci rusko-ukrajinskog sukoba na ekonomiju EU. U trećoj celini objedinjene su implikacije obe krize na ekonomije EU kroz uporedni pregled, a pored toga razmotrene su i potencijalne buduće ekonomske posledice rusko-ukrajinskog sukoba na Evropsku uniju.

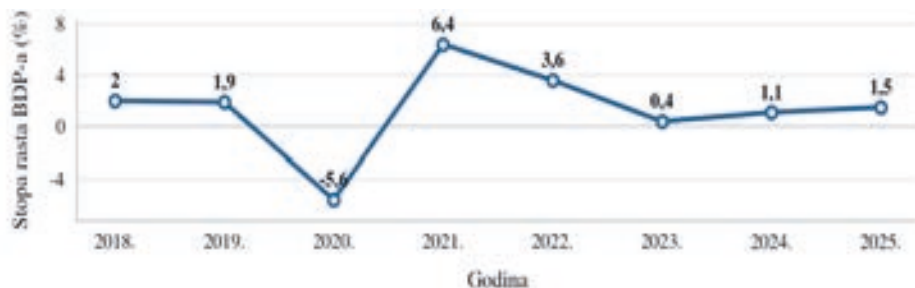
2. Analiza uticaja COVID-19 na ekonomiju Evropske unije

Ekonomska kriza izazvana pojavom COVID-19 virusa proizvela je znatne negativne implikacije na svetsku ekonomiju, ali i na ekonomiju Evropske unije. Različiti respektabilni analitičari bavili su se istraživanjem negativnih uticaja i ekonomskih šokova koje je COVID-19 izazvao na nivou globalne ekonomije (McKibbin & Fernando, 2023; Vitenu-Sackey & Barfi, 2021; Naseer et al., 2023). Kriza je imala negativne implikacije po ekonomske parametre ili izazvala disrupcije u mnogobrojnim oblastima ekonomije. Nepovoljne posledice odrazile su se na dotadašnje vrednosti bruto domaćeg proizvoda (BDP) globalno (Gagnon et al., 2023). Pored toga, negativne posledice su bile vidljive po ekonomsku aktivnost i nezaposlenost (Song & Zhou, 2020), finansijska tržišta (Khan et al., 2023; Ullah, 2023; Zhang et al., 2020), avio-industriju (Bao et al., 2021; Arena & Aprea, 2021), turizam (Uğur & Akbıyık, 2020) i mnoge druge sektore.

Kriza je, u okvirima Evropske unije, izazvala slične, ali ipak u pojedinim oblastima specifične posledice. Došlo je do porasta nezaposlenosti, pri čemu je nezaposlenost više porasla među muškarcima nego među ženama u 2020. godini (Gubatova, 2021). Takođe, došlo je do pogoršanja problema nezaposlenosti mladih u Evropskoj uniji (Lambovska et al., 2021), koji je bio prisutan već duže vreme, a naročito na jugu Evropske unije (Emmanouil, 2024). Pored toga, novonastale okolnosti koje su uključivale recesiju i niz negativnih ekonomskih posledica dovele su u pitanje brzinu i efikasnost sprovođenja “*European Green Deal*” projekta (Sztorc, 2022). Rezultati istraživanja određenih autora pokazuju da su posledice COVID-19 po direktne strane investicije bile najizraženije na prostoru Evropske unije (Bobek et al., 2025).

Iako je kriza izazvala negativne implikacije po ekonomiju zemalja Evropske unije širom ove organizacije, pojedine konsekvence su bile specifične u određenim regionima ili industrijama. Na primer, neki od autora naročito ističu uticaj krize na zemlje Višegradske grupe (Poljska, Češka, Slovačka i Mađarska) u pogledu međunarodne trgovine (Ugurlu & Jindřichovská, 2022). Baltičke zemlje pokazale su kroz krizni period komparativnu industrijsku prednost (Drożdż et al., 2023), a Nemačka je pretrpela značajne makroekonomske posledice (Hohberger, 2025).

Grafikonom 1 predstavljeni su podaci o stopi rasta bruto domaćeg proizvoda u Evropskoj uniji za period od 2018. do 2025. godine.

Grafikon 1. Stopa rasta BDP u Evropskoj uniji (2018-2025)

Izvor: Autori, prema podacima Svetske Banke

Podaci prikazani grafikonom 1 ukazuju na značajne fluktuacije u vrednostima stope rasta BDP u periodu između 2018. i 2025. godine, a naročito po pojavljivanju COVID-19 krize. Na početku posmatranog perioda, u 2018. godini vrednost stope je iznosila 2%. Naredne, 2019. godine stopa je ostala na otprilike istom nivou uz zabeležen pad stope za 0,1%. Nakon izbijanja krize, koja se proširila globalno tokom 2020. godine dolazi do velikog pada stope (za 7,5%) koja je iznosila -5,6% te godine. Već naredne, 2021. godine dolazi do najvećeg rasta stope BDP u posmatranom periodu, koji je iznosio čak 12% u odnosu na prethodnu godinu. Naredne, 2022. godine, kada je došlo i do izbijanja rusko-ukrajinskog oružanog konflikta stopa je pala, i iznosila 3,6%. Nakon toga, nastavljen je trend opadanja vrednosti posmatranog parametra, koji je iznosio 0,4% u 2023. godini. Posle dvogodišnjeg pada, dolazi do blagog rasta stope BDP na 1,1% u narednoj 2024. godini i na 1,5% u 2025. godini koja je poslednja godina u posmatranom periodu.

3. Pregled dosadašnjih uticaja rusko-ukrajinskog konflikta na ekonomije zemalja Evropske unije

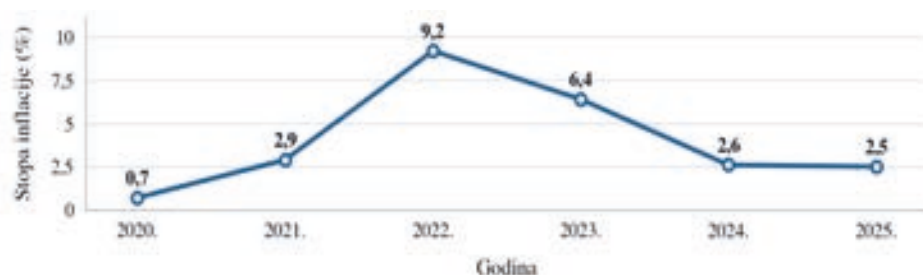
Početak rusko-ukrajinskog oružanog konflikta doprineo je pojavi novih ekonomskih trendova na makroekonomskom i mikroekonomskom nivou globalno i u okvirima ekonomije Evropske unije. Na svetskom nivou, kriza je izazvala nedvosmisleno negativne opšte efekte (Mbah & Wasum, 2022; Ozili, 2024). Efekti su se ogledali i u poremećajima u pogledu svetske trgovine, što je dovelo do porasta cena različitih dobara (Orhan, 2022). Nakon pojave sukoba, došlo je do povećanja cene nafte (Zhang et al., 2023), ali i sirove nafte (Zhang et al., 2024) generalno posmatrano. Pored toga, mnogobrojni autori smatraju da je kriza dovela do sveopšteg povećanja energetske nesigurnosti (Zhou et al., 2023), kao i nesigurnosti snabdevanja hranom (Lin et al., 2023; Ben Hassen & El Bilali, 2022), i uopšteno povećanog rizika u pogledu stabilnosti svetskih lanaca snabdevanja (Ngoc et al., 2022).

Sukob je proizveo negativne efekte ili povećao rizike u raznorodnim ekonomskim sektorima na prostoru Evropske Unije. Pre svega, zbog velike zavisnosti od uvoza energenata iz Rusije, došlo je do povećanja energetske nesigurnosti zemalja Evropske unije (Guchua & Jomidava, 2023; Liu et al., 2023; Prisecaru, 2022). Kao mogućnost za prevazilaženje ovog izazova, nametnulo se više rešenja, poput diversifikacije izvora snabdevanja energentima (Deirmentzoglou et al., 2025) i ubrzanja zelene i održive energetske tranzicije (Korosteleva, 2022). U narednom periodu, nakon uvođenja sankcija Rusiji, Evropska unija je znatno više uvozila energente iz drugih zemalja, poput Sjedinjenih Američkih Država. Istraživanja pojedinih autora pokazuju da je kriza takođe proizvela negativne posledice i na poslovanje evropskih kompanija (Prohorovs, 2022), ali i na povećanja cena hrane (Kornher et al., 2024; Máté Balogh & Sárvári, 2025), kao i povećanje cena uopšteno (Nimani & Spahija, 2023). Takođe, priliv više miliona izbeglica iz Ukrajine uticao je na stanje tržišta rada Evropske unije, a najpotpunija integracija u smislu procentualne zaposlenosti izbeglica iz Ukrajine unutar EU zabeležena je u Litvaniji i Holandiji (Kosyakova et al., 2024).

Ovaj konflikt nije imao homogene efekte po ekonomije svake države članice Evropske unije, već su se posledice razlikovale od zemlje do zemlje. Najveće posledice zabeležene su u zemljama koje su bile članice nekadašnjeg Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika i u ostalim bivšim komunističkim zemljama Evrope (Almazán-Gómez et al., 2024). Takođe, rezultati istraživanja pojedinih autora ukazuju na to da su kratkoročni negativni makroe-

konomske efekti, poput inflacije, bili veći u zemljama Centralne i Istočne Evrope u odnosu na Zapadnu Evropu (Daianu et al., 2026). Pored toga, sukob je izazvao i povećanje cena nekretnina, što je primera radi naročito vidljivo u pojedinim većim gradovima u Poljskoj (Maciuk, 2026).

Grafikonom 2 predstavljeni su podaci o kretanju stope inflacije u Evropskoj uniji u periodu od 2020. do 2025. godine.

Izvor: Autori, prema podacima Eurostat-a

Analizom podataka prikazanih grafikonom 2 uočavamo osetne promene u vrednostima stope inflacije u Evropskoj uniji u posmatranom periodu, a naročito po nastanku oružanog sukoba. Na samom početku ovog vremenskog okvira, 2020. godine stopa inflacije je iznosila 0,7%. Naredne 2021. godine porasla je na 2,9%, dok je u 2022. godini, kada je počeo oružani sukob stopa porasla za 6,3% i dostigla vrednost od 9,2%, što predstavlja najveći skok vrednosti inflacije u posmatranom periodu. Nakon toga je vidljiv trend znatnog opadanja stope, koja se u 2024. godini otprilike vratila na nivo na kom je bila pre sukoba (2,6%), i ostala skoro ista i u narednoj godini (2,5%).

4. Sinteza ekonomskih posledica koje su proizveli COVID-19 kriza i rusko-ukrajinski sukob na ekonomiju EU

Tabelom 1 su sintetizovani i uporedno prikazani efekti koje su analizirane krize proizvele na ekonomiju Evropske unije.

COVID-19	Rusko-ukrajinski sukob
-povećanje nezaposlenosti, naročito mladih; -proces prelaska na zelene energije otežan zbog recesije; -izraženo negativni efekti na direktne strane investicije; -pad stope rasta BDP; -heterogene posledice regionalno	-povećanje stepena energetske nesigurnosti; -diversifikacija snabdevača energentima; -povećanje nivoa inflacije; -povećanje cena hrane; -veliki priliv izbeglica iz Ukrajine; -heterogen uticaj regionalno

Tabela 1. Uporedni prikaz ekonomskih posledica COVID-19 i rusko-ukrajinskog sukoba na ekonomiju Evropske unije

Izvor: Autori

Podaci prikazani tabelom 1 mogu poslužiti kao osnov za dalju komparaciju analiziranih kriza i drugih kriznih događaja, ali i za predikciju implikacija nekih budućih kriznih događaja. Činjenica koju je bitno uzeti u obzir prilikom takvih predviđanja je da situacioni faktori mogu promeniti situacione ishode. Nestabilno makroekonomsko okruženje može negativno uticati na ekonomske parametre zemalja EU i u narednom periodu, a prestanak oružanog sukoba između Rusije i Ukrajine bi po procenama pojedinih međunarodnih organizacija zasigurno doneo benefite ekonomiji EU (European Union, 2026). Međutim, šira sadašnja geopolitička nestabilnost koja uključuje ovaj sukob ostavlja prostor za neizvesnost u pogledu budućih ekonomskih implikacija.

5. Zaključak

Nestabilno savremeno poslovno okruženje uticalo je na kreiranje, kao i promene ekonomskih tokova u kriznim vremenskim intervalima. U prethodnom periodu, negativni efekti makroekonomske nestabilnosti su pogotovo bili vidljivi u periodu kriza COVID-19 i rusko-ukrajinskog oružanog sukoba. Ove krize proizvele su različite negativne ekonomske posledice po svetsku ekonomiju, ali i po ekonomije zemalja Evropske unije. COVID-19 kriza izazvala je niz negativnih posledica po ekonomiju EU, poput povećanja nezaposlenosti, negativnog efekta na direktne strane investicije, pada stope rasta BDP i drugih. Sa druge strane, rusko-ukrajinski sukob je, između ostalog, doveo do povećane energetske nesigurnosti EU, višeg nivoa inflacije i rasta cena, kao i velikog priliva izbeglica iz Ukrajine. Sličnost kriza se ogleda u tome što su proizvele heterogen uticaj na različite regione širom Evropske unije. Završetak rusko-ukrajinskog sukoba, koji je deo šireg okvira ekonomsko-političke globalne nestabilnosti doprineo bi smanjenju stepena makroekonomske neizvesnosti i eventualnih daljih negativnih konsekvenci.

Pored toga što se značajan broj cenjenih analitičara bavio proučavanjem efekata COVID-19 i rusko-ukrajinskog sukoba na ekonomiju EU, postojao je nepopunjen istraživački prostor u pogledu dubljeg objedinjavanja i uporedne analize dosadašnjih implikacija kriza. Cilj ovog rada bio je upravo da objedini posledice analiziranih kriza i da kroz njihovu komparaciju, kao i analizu grafičkih prikaza, redukuje postojeći teorijski jaz. Ovaj rad može biti od koristi naučno-istraživačkoj zajednici, donosiocima odluka, javnom i obrazovnom sektoru.

Prilikom izrade ove studije konsultovani su relevantni izvori, ali i pored toga, postoje određena ograničenja rada. To se pre svega odnosi na mogućnost proširenja pregleda literature, ali i na činjenicu da rusko-ukrajinski oružani sukob još uvek traje i da su posledice koje će proizvesti u budućnosti promenljive dugoročno posmatrano. Upravo u tim ograničenjima se sastoje i preporuke za sledeći istraživački rad. Bilo bi korisno ponoviti ovakvo istraživanje posle određenog vremena i uporediti ga sa rezultatima dobijenim u ovom radu, ali i potencijalno uključiti širi spektar kriza i posmatranih zemalja u uporednu analizu.

Literatura

- Almazán-Gómez, M. Á., Llano, C., Pérez, J., & Rauhut, D. (2024). Socioeconomic impacts of Russian invasion of Ukraine: A multiregional assessment for Europe. *Journal of Regional Science*, 64, 333-354. <https://doi.org/10.1111/jors.12676>

- Arena, M., & Aprea, C. (2021). Impact of COVID-19 pandemic on air transport: Overview and implications. *Advances in Environmental Engineering Research*, 2(1), 002. <https://doi.org/10.21926/aeer.2101002>
- Auer, C., Bosello, F., Bressan, G., Delpiazzi, E., Monasterolo, I., Otto, C., Parrado, R., & Reyer, C. P. O. (2025). Cascading socio-economic and financial impacts of the Russia-Ukraine war differ across sectors and regions. *Communications Earth & Environment*, 6, 194. <https://doi.org/10.1038/s43247-025-02119-1>
- Balogh, J. M., & Sárvári, B. (2025). Evolution of food price inflation in the European Union 27 member states. *Journal of Foodservice Business Research*, 28(6), 1278-1304. <https://doi.org/10.1080/15378020.2024.2324545>
- Bao, X., Ji, P., Lin, W., Perc, M., & Kurths, J. (2021). The impact of COVID-19 on the worldwide air transportation network. *Royal Society Open Science*, 8, 210682. <https://doi.org/10.1098/rsos.210682>
- Ben Hassen, T., & El Bilali, H. (2022). Impacts of the Russia-Ukraine war on global food security: Towards more sustainable and resilient food systems? *Foods*, 11(15), 2301. <https://doi.org/10.3390/foods11152301>
- Bobek, V., Korenić, R., & Horvat, T. (2025). Impact of COVID-19 on foreign direct investment in the European Union. *Međnarodno inovativno poslovanje = Journal of Innovative Business and Management*, 17(2). <https://doi.org/10.32015/JIBM.2025.17.2.3>
- Chachanidze, T. (2023). The impact of the Russia-Ukraine war on the economy of the European Union. *Future Human Image*, 19, 6-11. <https://doi.org/10.29202/fhi/19/1>
- Daianu, D., Grosu, T., Neacsu, A., Tanase, A., & Vranceanu, R. (2026). Macroeconomic consequences of the war in Ukraine on Central and Eastern European economies: A SVAR analysis. *Defence and Peace Economics*, 37(5), 797-821. <https://doi.org/10.1080/10242694.2025.2569771>
- Darmayadi, A., & Megits, N. (2023). The impact of the Russia-Ukraine war on the European Union economy. *Journal of Eastern European and Central Asian Research*, 10(1), 46-55. <https://doi.org/10.15549/jecar.v10i1.1079>
- Deb, P., Furceri, D., Ostry, J. D., & Tawk, N. (2022). The economic effects of COVID-19 containment measures. *Open Economies Review*, 33(1), 1-32. <https://doi.org/10.1007/s11079-021-09638-2>
- Deirmentzoglou, G. A., Anastasopoulou, E. E., & Sklias, P. (2025). International economic relations and energy security in the European Union: A systematic literature review. *International Journal of Sustainable Energy*, 43(1), 2385682. <https://doi.org/10.1080/14786451.2024.2385682>
- Drożdż, J., Burinskas, A., & Cohen, V. (2023). The impact of the COVID-19 pandemic on the revealed comparative advantage of industries in the Baltic States. *Economies*, 11(2), 47. <https://doi.org/10.3390/economies11020047>
- Emmanouil, E., Herod, A., Gourzis, K., & Gialis, S. (2024). Youth labour markets in the Southern European Union, 2009-2021: Deciphering trajectories of resilience through a decade of consecutive crises. *Geografisk Tidsskrift-Danish Journal of Geography*, 123(2), 69-86. <https://doi.org/10.1080/00167223.2024.2348171>
- European Union. (2026). European Economic Forecast, Spring 2026. *Publications Office of the European Union*.
- Gagnon, J. E., Kamin, S. B., & Kearns, J. (2023). The impact of the COVID-19 pandemic on global GDP growth. *Journal of The Japanese and International Economies*, 68, 101258. <https://doi.org/10.1016/j.jjie.2023.101258>
- Gubatova, V. (2021). The impact of COVID-19 on unemployment level in European Union. In *Economic and social development: 76th International Scientific Conference on Economic and Social Development - "Building Resilient Society"* (pp. 192-198). Varaždin Development and Entrepreneurship Agency & University North, Zagreb.

- Guchua, A., & Jomidava, M. (2023). Energy security strategy of the European Union in the background of the Russia-Ukraine war. *Future Human Image*, 20, 46-54. <https://doi.org/10.29202/fhi/20/5>
- Halmai, P. (2021). COVID-crisis and economic growth: Tendencies on potential growth in the European Union. *Acta Oeconomica*, 71(Special Issue), 165-186. <https://doi.org/10.1556/032.2021.00034>
- Hohberger, S. (2025). Germany's macroeconomic drivers during the pandemic and inflation surge. *International Economics and Economic Policy*, 22, 25. <https://doi.org/10.1007/s10368-024-00651-7>
- <https://ec.europa.eu/eurostat/> (13.8.2026.)
- <https://www.worldbank.org/ext/en/home> (8.8.2026.)
- Khan, M., Kayani, U. N., Khan, M., Mughal, K. S., & Haseeb, M. (2023). COVID-19 pandemic & financial market volatility: Evidence from GARCH models. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(1), 50. <https://doi.org/10.3390/jrfm16010050>
- Kornher, L., Balezantis, T., & Santeramo, F. G. (2024). EU food price inflation amid global market turbulences during the COVID-19 pandemic and the Russia-Ukraine War. *Applied Economic Perspectives and Policy*, 46, 1563-1584. <https://doi.org/10.1002/aep.13483>
- Korosteleva, J. (2022). The implications of Russia's invasion of Ukraine for the EU energy market and businesses. *British Journal of Management*, 33, 1678-1682. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12654>
- Kosyakova, Y., Gatskova, K., Koch, T., Adunts, D., Braunfels, J., Goßner, L., Konle-Seidl, R., Schwanhäuser, S., & Vandenhirtz, M. (2024). *Labour market integration of Ukrainian refugees: An international perspective* (IAB Research Report No. 16/2024en). Institut für Arbeitsmark- und Berufsforschung (IAB). <https://doi.org/10.48720/IAB.FB.2416EN>
- Lambovska, M., Sardinha, B., & Belas, J. (2021). Impact of COVID-19 pandemic on youth unemployment in the European Union. *Ekonomicko-manazerske spektrum*, 15(1), 55-63. <https://doi.org/10.26552/ems.2021.1.55-63>
- Lin, F., Li, X., Jia, N., Feng, F., Huang, H., Huang, J., Fan, S., Ciais, P., & Song, X. P. (2023). The impact of Russia-Ukraine conflict on global food security. *Global Food Security*, 36, 100661. <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2022.100661>
- Liu, J. L., Fu, J., Wong, S. S., & Bashir, S. (2023). Energy security and sustainability for the European Union after/during the Ukraine crisis: A perspective. *Energy & Fuels*, 37(5), 3315-3327. <https://doi.org/10.1021/acs.energyfuels.2c02556>
- Maciuk, K., Apollo, M., Olexova, C., Brusak, I., & Reményi, P. (2026). Real estate market reactions to the war in Ukraine in Hungary, Poland and Slovakia: Historical data and prognosis. *Regional Statistics*, 16(4). <https://doi.org/10.15196/RS160408>
- Mbah, R. E., & Wasum, D. F. (2022). Russian-Ukraine 2022 war: A review of the economic impact of Russian-Ukraine crisis on the USA, UK, Canada, and Europe. *Advances in Social Sciences Research Journal*, 9(3), 144-153. <https://doi.org/10.14738/assrj.93.12005>
- McKibbin, W., & Fernando, R. (2023). The global economic impacts of the COVID-19 pandemic. *Economic Modelling*, 129, 106551. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106551>
- Naseer, S., Khalid, S., Parveen, S., Abbass, K., Song, H., & Achim, M. V. (2023). COVID-19 outbreak: Impact on global economy. *Frontiers in Public Health*, 10, 1009393. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2022.1009393>
- Ngoc, N. M., Viet, D. T., Tien, N. H., Hiep, P. M., Anh, N. T., Anh, L. D. H., Trung, L. Q., Dung, V. T. P., & Thao, L. T. H. (2022). Russia-Ukraine war and risks to global supply chains. *International Journal of Mechanical Engineering*, 7(6), 633-640
- Nimani, A., & Spahija, D. (2023). Financial markets and price increases in Europe after the Russian-Ukrainian War. *Scientific Horizons*, 26(3), 135-145. <https://doi.org/10.48077/sci-hor3.2023.135>

- Orhan, E. (2022). The effects of the Russia-Ukraine war on global trade. *Journal of International Trade, Logistics and Law*, 8(1), 141-146.
- Ozili, P. K. (2024). Global economic consequences of Russian invasion of Ukraine. In *Dealing with regional conflicts of global importance* (pp. 195-223). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-6684-9467-7.ch010>
- Pavolová, H., Čulková, K., & Šimková, Z. (2022). Influence of COVID-19 pandemic on the economy of chosen EU countries. *World*, 3(3), 672-680. <https://doi.org/10.3390/world3030037>
- Prisecaru, P. (2022). The war in Ukraine and the overhaul of EU energy security. *Global Economic Observer*, 10(1), 16-25.
- Privara, A. (2022). Economic growth and labour market in the European Union: Lessons from COVID-19. *Oeconomia Copernicana*, 13(2), 355-377. <https://doi.org/10.24136/oc.2022.011>
- Prohorovs, A. (2022). Russia's war in Ukraine: Consequences for European countries' businesses and economies. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(7), 295. <https://doi.org/10.3390/jrfm15070295>
- Song, L., & Zhou, Y. (2020). The COVID-19 pandemic and its impact on the global economy: What does it take to turn crisis into opportunity? *China & World Economy*, 28(4), 1-25. <https://doi.org/10.1111/cwe.12349>
- Sztorc, M. (2022). The implementation of the European Green Deal strategy as a challenge for energy management in the face of the COVID-19 pandemic. *Energies*, 15(7), 2662. <https://doi.org/10.3390/en15072662>
- Uğur, N. G., & Akbiyık, A. (2020). Impacts of COVID-19 on global tourism industry: A cross-regional comparison. *Tourism Management Perspectives*, 36, 100744. <https://doi.org/10.1016/j.tmp.2020.100744>
- Uğurlu, E., & Jindřichovská, I. (2022). Effect of COVID-19 on international trade among the Visegrad countries. *Journal of Risk and Financial Management*, 15(2), 41. <https://doi.org/10.3390/jrfm15020041>
- Ullah, S. (2023). Impact of COVID-19 pandemic on financial markets: A global perspective. *Journal of the Knowledge Economy*, 14(2), 982-1003. <https://doi.org/10.1007/s13132-022-00970-7>
- Vitenu-Sackey, P. A., & Barfi, R. (2021). The impact of COVID-19 pandemic on the global economy: Emphasis on poverty alleviation and economic growth. *The Economics and Finance Letters*, 8(1), 32-43. <https://doi.org/10.18488/journal.29.2021.81.32.43>
- Zhang, D., Hu, M., & Ji, Q. (2020). Financial markets under the global pandemic of COVID-19. *Finance Research Letters*, 36, 101528. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2020.101528>
- Zhang, Q., Hu, Y., Jiao, J., & Wang, S. (2024). The impact of Russia-Ukraine war on crude oil prices: An EMC framework. *Humanities and Social Sciences Communications*, 11, Article 8. <https://doi.org/10.1057/s41599-023-02526-9>
- Zhang, Q., Yang, K., Hu, Y., Jiao, J., & Wang, S. (2023). Unveiling the impact of geopolitical conflict on oil prices: A case study of the Russia-Ukraine War and its channels. *Energy Economics*, 126, 106956. <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2023.106956>
- Zhou, X.-Y., Lu, G., Xu, Z., Yan, X., Khu, S.-T., Yang, J., & Zhao, J. (2023). Influence of Russia-Ukraine War on the global energy and food security. *Resources, Conservation and Recycling*, 188, 106657. <https://doi.org/10.1016/j.resconrec.2022.106657>